

JAARVERSLAG 1962

HUMANITAS

NEDERLANDSE VERENIGING VOOR MAATSCHAPPELIJK WERK - J. W. BROUWERSSTRAAT 16 - AMSTERDAM

EXTRA NUMMER - SEPTEMBER 1963 VAN HET LEDENORGAAN DER VERENIGING:
'VAN MENS TOT MENS'
TELEFOON 721044 - GIRONUMMER 582000.

Wie terugkijkt over een wat langere periode in het bestaan van onze vereniging, ziet slechts groei, snelle groei zelfs, volgens een duidelijk stijgende lijn. Wie terugziet over een kortere periode, krijgt aandacht voor de jaarlijkse nuances in die vooruitgang.

Zo was 1961 bij uitstek het jaar van de gewestelijke uitbouw, 1962 kenmerkte zich meer door directe groei op het grondvlak. Nimmer werd een groter aantal maatschappelijk werkers aangesteld in plaatsen waar Humanitas tevoren nog niet over een beroepskracht had beschikt. Dat bij de hierbedoelde ontwikkeling de gewesten een belangrijke rol hebben medegespeeld, bevestigt dat in 1961 de cost op verantwoorde wijze voor de baet is uitgegaan. Want hulpverlening op het grondvlak is het eindproduct waar het bij alle inspanning om gaat! Het jaar 1962 is niettemin zeer somber voor het hoofdbestuur geëindigd.

Mejuffrouw M. Dijkstra, die van 1950 af de hierboven geschetste ontwikkeling als hoogste functionaris heeft mede uitgedacht, gestimuleerd en met deskundigheid - gedurfd en tevens behoedzaam - heeft geleid en begeleid, werd tegen het einde van het jaar zeer ernstig ziek. Bij het schrijven van dit verslag staat helaas wel vast, dat, menselijkerwijs gesproken, onze vereniging niet meer zal mogen rekenen op de zo uiterst waardevol gebleken leiding en steun van mejuffrouw Dijkstra, ook niet als het stadium van acuut levensgevaar voorbij mocht zijn. Naast veel leed in de persoonlijke sfeer heeft deze gebeurtenis het bestuur gebracht tot de moeilijke aanvaarding van een ongewild einde van een samenwerking even rijk aan resultaten als aan briljante vondsten die steeds openingen tot verdere ontwikkeling hebben opgeleverd. Met de door ieder lid van onze vereniging gekoesterde wens tot een zo goed mogelijk verloop van het proces van ziekte en herstel moge in dit verslag worden volstaan.

Bestuur

Op 31 december was het hoofdbestuur als volgt samengesteld:

Dagelijks bestuur:

mr. dr. J. In 't Veld, Den Haag, voorzitter,
prof. mr. A. D. Belinfante, Amsterdam, vice-voorzitter,
mej. M. Dijkstra, Nieuwer ter Aa, secretaris,
mr. H. J. Timman, Amsterdam, penn.meester,
J. Landman, Amsterdam,
G. Rietveld, Rotterdam,
C. M. Swiebel, Den Haag,

Leden:

C. H. van Asch, Nijmegen,

J. v. d. Berg Jeths, Eindhoven,
S. Blumers, Kollum,
mr. H. Boasson, Amsterdam,
B. Drukker, Schiedam,
G. Goosen, Rotterdam,
J. L. Kampmeijer, Amsterdam,
mej. O. H. E. Kloeve Korn, Sint-Laurens,
drs. C. P. van der Klooster, Zwolle,
ir. W. Semeins, Beverwijk,
S. Sytema, Assen,
mr. B. v. d. Waerden, Amsterdam,
prof. dr. L. I. de Winter, Bentveld.

Adviserende leden:

prof. mr. W. F. C. van Hattum, Den Haag, voorzitter sectie Reclassering,
P. A. Pols, Amersfoort, voorzitter sectie Jeugdzaken.
I. Sluijter, Bennebroek, voorzitter sectie Ge-repatrieerdenzorg.

Ereleden:

P. C. Faber, Amsterdam, en
F. H. W. Vliegen, Haarlem.

Het dagelijks bestuur vergaderde in 1962 twaalf maal en het hoofdbestuur één maal, aangezien de najaarsvergadering naar begin 1963 moest worden verplaatst wegens het tot in 1963 durende oriënterende contact met gewesten en afdelingen over organisatieveranderingen. Ter bevordering van 'beleidsproductie' en een efficiënte besluitvorming, werden in 1962 twee belangrijke bestuurscommissies ingesteld, waaraan een aantal bestuurstaken voor zover het de voorbereidingen betreft konden worden gedelegeerd: de bestuurscommissie voor Financiën en Personeelszaken en de bestuurscommissie voor Organisatiezaken. Onderwerpen van zorg voor het hoofdbestuur en zijn dagelijks college waren — naast veel routinezaken —:

- De bijdrage van Humanitas in de meningsvorming over de adviezen die namens de particuliere organisaties aan de overheid zijn uitgebracht met betrekking tot het ontwerp algemene bijstandswet en de algemene maatregel van bestuur tot uitvoering van de kinderbeginselwet.
- Een bijdrage tot de meningsvorming over de wijze waarop de besteding zal worden begeleid en beoordeeld van de voetbal-toto-opbrengsten beschikbaar voor maatschappelijk werk in het kader van het Koningin Juliana Fonds (KJF).
- De bevordering van de gewenste evolutie in de verhouding tot en de afspraken met het Genootschap tot Reclasering, o.a. door middel van de gezamenlijk in te stellen Commissie van overleg.
- Een bijdrage in de meningsvorming over structuur en bestuurssamenstelling van de Nationale Raad voor Maatschappelijk werk.
- De samenwerking, landelijk en plaatselijk, met de Stichting Ankerclubhuizen.
- De samenwerking, als proef, met de Moderne Jeugd-raad te Rotterdam.
- De weigering van de gemeente Geleen de gezinsverzorging van Humanitas te subsidiëren.
- Het uitblijven van subsidie voor maatschappelijk werk in de gemeente Opsterland.
- Het vinden van een juist evenwicht tussen: a. de mate waarin de overheid aan Humanitas ruimte tot aan ministeriële goedkeuring gebonden financiële acties wil geven, b. de financiële behoeften van de vereniging, c. de prestatie-mogelijkheden van het fonds-wervingsapparaat van de vereniging en d. de capaciteit tot deelname der afdelingen.
- Het zoeken naar mogelijkheden tot verbreding en uitbreiding van de gezinsverzorgersopleiding.
- De geleidelijke overgang van de gerepatriceerdzorg naar het algemeen maatschappelijk werk.

Instelling e.d.	Vertegenwoordiger
1. International Humanist and Ethical Union (IHEU)	mr. dr. J. In 't Veld
2. Nationale Raad voor Maatschappelijk Werk	mej. M. Dijkstra
3. Koningin Juliana Fonds	mej. M. Dijkstra
4. Nationale Federatie voor de Kinderbescherming	P. A. Pols
5. Centrale Raad voor de Gezinsverzorging	mej. M. Dijkstra
6. CCKP	I. Shuijter Ch. A. Ottow-Loen
7. Nederlandse Federatie voor Bejaardenzorg	J. Maasdam

- Het bevorderen van algemene verbetering in de salarismaten voor gezinsverzorgsters in Nederland.
- Het stimuleren van verantwoord solidariteitswerk in kleinere afdelingen.
- Het instellen van een rechtspositieregeling voor gezinsverzorgsters en het aanbrengen van verbeteringen in de algemene rechtspositieregeling.
- de studie van voor Humanitas aanvaardbare normen voor deelneming aan telefonische hulpdiensten.
- Intensivering van het werk voor bejaarden en van de deelneming van Humanitas aan het werk van de Nederlandse Federatie voor Bejaardenzorg.
- Initiatief tot herziening van de statuten van de HSHB, ter bevordering van de samenwerking in de HSHB door deelorganen van Humanitas.
- Het streven naar realisering van de desiderata vervat in het rapport van de 'Commissie Onderdak'.
- De opvang — vooral financieel — van de uitbreiding van het werk van de voogdijafdeling.
- Het streven naar de nodige steun van radio en televisie voor de vereniging op de gebieden van voorlichting zowel als van fondswerving.
- De benoeming, in paritaire samenwerking met de werknemers, van een commissie van Goede Diensten voor Personeelszaken, zoals die gevorderd wordt door de rechtspositieregeling.
- Het op gang brengen van het gezinsvoogdijwerk in een aantal door de overheid als reclasseringsvereniging voor minderjarigen erkende deelorganen.
- De instelling van een landelijke adviescommissie voor maatschappelijk opbouwwerk (LAMO) en het verkennen van een nieuwe werkwijze voor deze werksort.
- Het uitbreiden van contactmogelijkheden tussen hoofdbestuur en gewestelijke besturen.
- De bevordering van de supervisiemogelijkheden voor maatschappelijk werkers binnen de vereniging.

Landelijke vertegenwoordigingen der vereniging

In de lijst zijn alleen onze vertegenwoordigingen in bestuurscolleges van permanente organen en in een drietal adviescommissies opgenomen. Niet opgenomen zijn o.a. de diverse studie- en technische commissies van de Nationale Raad van Maatschappelijk Werk, de Centrale Raad voor de Gezinsverzorging, de Nederlandse Federatie voor de Kinderbescherming en de Nederlandse Federatie voor de Bejaardenzorg, alsmede de werkorganen (secties) van het Koningin Juliana Fonds. In deze commissies zijn ook de stafleden van het Centraal Bureau werkzaam.

Instelling e.d.	Vertegenwoordiger
8. Nationale Contactcommissie voor Gezinsbelangen en Nationale Gezinsraad	C. M. Swiebel
9. Stichting Opleidingen Bejaardenzorg (SOB)	J. Maasdam
10. Nederlands Genootschap tot Reclasering	prof. mr. W. F. C. van Hat-tum
11. Nederlandse Vereniging voor Sociaal Pedagogische Zorg	C. Uitenbogaard
12. Nederlandse Organisatie voor Internationale Bijstand (NOVIB)	drs. H. Knorringa

Instelling e.d.	Vertegenwoordiger
13. Federatie Ankerclubwerk	B. Drukker
14. Humanistisch Centrum Mens en Wereld en Humanistisch Instituut voor Sociaal Onderzoek (HISO)	mej. M. Dijkstra H. van Schaaiik
15. Humanistische Stichting voor Huisvesting van Bejaarden	mr. dr. J. In 't Veld J. v. d. Berg Jeths ir. A. G. J. Coster ir. J. L. Rood
16. Stichting Sociaal-Culturele Zorg Trekkende Bevolking	J. Terlouw W. J. Wolters
17. Humanistisch Thuisfront	C. M. Swiebel
18. Stichting Bureaus voor Levens- en Gezinsmoeilijkheden	mr. B. v. d. Waerden J. Pasman mevr. R. Brouwer-Heybroek
19. SAKOR	J. Landman drs. H. Knorringa
20. Comité Kinderpostzegels	J. Landman
21. Nationale Contactcommissie voor Gezinsbelangen en Nationale Gezinsraad	C. M. Swiebel

Adviesorganen

Naast de permanente adviesorganen, de landelijke secties en de adviesorganen voor Algemeen Maatschappelijk Werk en Maatschappelijk Opbouwwerk, werkten in 1962 de volgende landelijke commissies aan speciale adviezen voor het hoofdbestuur: de Commissie van Goede Diensten volgens de rechts-

Gewesten

De bestuurscommissie voor Organisatiezaken besteedde dit jaar een belangrijk deel van haar activiteit aan het voorbereiden van congresvoorstellen, die er mede op gericht zijn de structuur van de gewesten en de reglementering daarvan een stapje dichtter bij het ideaal te brengen. Dit ideaal is — hoe kan het anders — nog niet zó duidelijk kenbaar dat nu reeds een zeer grote stap kon worden geadviseerd.

Daarom heeft de commissie tevens voorstellen ontworpen die voorzien in een nieuw verenigingsorgaan waarin de deelorganen, met een sterk accent op gewestelijke vertegenwoordiging, in reglementair en periodiek gesprek met het hoofdbestuur, kunnen meewerken aan het ontwikkelen van het noodzakelijke vervolg op de plannen uit 1962 zowel als aan het opsporen van nieuwe mogelijkheden tot vooruitgang. De taak van de gewesten, globaal goed

te kenschetsen als stimulerend, coördinerend en adviserend, stelt hoge eisen aan het (wijs) beleidvoerend vermogen van de besturen.

Reeds in 1961 kon gerapporteerd worden hoe goed het onze gewestelijke besturen gelukt is een tactvol beleid te voeren. In 1962 zijn reeds vruchten geplukt van het regionaal samenspel in de vorm van nieuwe afdelingsbureaus met een beroepskracht, nieuw vrijwilligerswerk en een verbeterde communicatie. Het spreekt vanzelf dat dit samenspel ook sluimerende gebreken aan de oppervlakte brengt met de daaraan verbonden teleurstellingen doch met de troost van het gezondmakend effect voor het geheel en de delen. De lezer bedenke bij het lezen van de nu volgende verslagen dat deze voornamelijk en uiteraard gewagen van de opbouw van nieuw werk en steun aan jonge afdelingen. Het werk van de grotere en meer zelfstandige afdelingen is beschreven in de afdelingsjaarverslagen, die op het Centraal Bureau ter inzage zijn.

De kernen van de dagelijkse besturen van de gewestelijke centra waren eind 1962 als volgt samengesteld:

Friesland, gewestelijk centrum:

Bureau: Zeesterstraat 13, Leeuwarden. A. C. Engelen, Heerenveen, voorzitter. Mevrouw G. de Blaauw-Hilgenga, Leeuwarden, secretaresse. F. Sybenga, Leeuwarden, penningm.

Instelling e.d.	Vertegenwoordiger
22. Bedrijfsvereniging voor Gezondheid, Geestelijke en Maatschappelijke Belangen	drs. Knorringa
23. Centrale Commissie Sociale Bemiddeling Arbeiderskampen (Departement Sociale Zaken en Volksgezondheid)	C. M. Swiebel
24. Adviescommissie Opleidingseisen Subsidiering Algemeen Maatschappelijk Werk (Departement van Maatschappelijk Werk)	mej. M. Dijkstra
25. De Subsidie-adviescommissie (Nationale Raad)	mej. M. Dijkstra
26. Studie- en Adviescommissie t.b.v. moeilijk plaatsbare gerepatriceerde gezinnen (Departement van Maatschappelijk Werk)	mevrouw W. Tjepkema
27. Adviescommissie t.b.v. planning huisvesting TA-houders (Departement van Maatschappelijk Werk, gerep. zorg)	mevrouw W. Tjepkema

positieregeling voor werknemers (de enige commissie waarvan inactiviteit verheugend is), voorts commissies voor Telefonische Hulpdiensten, voor Aansluitingsproblemen met betrekking tot de HSHB, voor overleg met het 'Genootschap' en voor de bestudering van de betekenis van de levensbeschouwing voor het maatschappelijk werk.

Groningen, gewestelijk centrum:

Bureau: Peperstraat 12, Groningen. J. Baarveld, Groningen, voorzitter. Drs. K. J. Heuvink, Groningen, secretaris. G. Keulen, Haren, penningmeester.

Drente, gewestelijk centrum:

Bureau: Vaart N.Z. 184, Assen. S. Sytema, Assen, voorzitter. G. A. M. van den Muyzenberg, Assen, waarnemend secretaris. H. Barlo, Assen, penningmeester.

Overijssel, gewestelijk centrum:

Bureau: Mauritsstraat 43, Zwolle. G. J. van Linschoten, Deventer, voorzitter. Drs. C. P. van der Klooster, Zwolle, secretaris. G. A. J. ter Horst, Hengelo, penningmeester.

Gelderland, gewestelijk centrum:

Bureau: Van Steenislaan 3, Oosterbeek. C. v. d. Grijn, Doetinchem, voorzitter. Drs. J. A. Launspach, Arnhem, secretaris. J. G. Berendsen, Velp, penningmeester.

Noord-Holland, gewestelijk centrum:

Bureau: Piet Mondriaanstraat 29, Amsterdam.

Drs. J. D. Hooglandt, Velsen, voorzitter.
Mej. A. Gaaike, Amsterdam, secretaresse.
Drs. H. H. J. Bunschoten, Amstelveen, penningmeester.

Zuid-Holland, gewestelijk centrum

Bureau: Salviasstraat 52a, Vlaardingens.
C. Roos, Den Haag, voorzitter.
J. Kuivenhoven, Rotterdam, secretaris.
J. Zomervrucht, Rijswijk, penningmeester.

Utrecht, gewestelijk centrum:

Bureau: Oudegracht 152, Utrecht.
Mevrouw A. Duisterhof-Fieggens, Zeist, voorzitter.
Mevrouw B. Milius-Hoesen, De Bilt, secretaresse.
J. H. Vonk, Amersfoort, penningmeester.

Noord-Brabant en Zeeland:

Bureau: Steynlaan 13, Breda.
(gewestelijke centra gaan in 1963 functioneren)

Friesland

In deze provincie kwam op gelukkige wijze het grondvlak aan zijn trekken doordat in twee plaatsen een maatschappelijk werker kon worden aangesteld. Gelukkig maar, want in Friesland is de vraag naar hulp van Humanitas nog steeds groter dan het vermogen en de reikwijdte van het hulpverleningsapparaat. Er zijn nu in Friesland, als we de maatschappelijk werker in Appelscha die we met de hervormden delen, meetellen, 4 maatschappelijk werkers. Een jaarresultaat dat tevreden stemt.

Ook het gewest Friesland werd in 1962 erkend als gezinsvoogdijorganisatie. Het hechte korps gezinsvoogden waarover Leeuwarden enige jaren geleden beschikte, wilde natuurlijk tijdens het jaarenlang wachten op deze erkenning geen 'pas-op-de-plaats' maken. Het gevolg was afbrokkeling. Gelukkig is de apparatuur, een kantoor met beroepskracht, veel verbeterd, zodat naar wij hopen, spoedig het peil van vroeger — en dan in volle werking en in eigen beheer — weer bereikt zal zijn.

Het ledental in de gehele provincie steeg met 25 pct. De afdelingen groeien gezond. Er behoeven voorlopig geen afdelingen bij te komen. De groep gewestelijke leden heeft een goede band met het gewestelijk bestuur. Een eigen mededelingenbladje bevordert de communicatie.

Het gewest verzorgde weer twee zomerkinderkampen te Appelscha. Het bestuur heeft enkele uitgesproken wensen voor de toekomst: meer duidelijkheid in de samenwerking en een betere communicatie met het Genootschap tot Reclassering en zijn arrondissementelijk apparaat, oefening van beide kanten in de samenwerking tussen de particuliere organen en de gemeentelijke sociale diensten, het opwerken van Humanitas tot een integrerend deel van de plaatselijke samenleving en een tegemoetkomende houding van de overheid met betrekking tot het subsidiebeleid.

Bestuursleden en de adviseur hadden de zorg voor 10 gewestelijke vertegenwoordigingen.

Groningen

In 1962 werd het aantal afdelingen in het gewest met 4 vermeerderd en het ledental nam met 300 toe.

Door het bestuur en zijn adviseurs werd de 'ontginning' ter hand genomen van de provincie om de stad, het terrein dat in het verslag van vorig jaar als 'grotendeels braak' werd gekenschetst. De 'stad' is voor het gewest namelijk geen probleem. Het ledental is daar zo gestegen dat Groningen dingt naar een plaats direct achter de drie grootste steden in de rangorde van het ledenbestand. De afdeling heeft nu twee maatschappelijk werkers in dienst.

Winschoten richtte zijn tweede crèche in. Alle in 1961 uitgevoerde werkzaamheden namen toe, maar men blijft in de provincie streven naar de aanstelling van een maatschappelijk werker, zo mogelijk het eerst in de streek Winschoten, Veendam/Muntendam. Hier wordt namelijk door vrijwilligers op bescheiden schaal wel maatschappelijk werk gedaan, maar de activiteiten blijven beperkt tot minder gecompliceerde en minder tijdrovende zaken. In 1962 is het gewest, na jaren geduld oefenen, erkend als 'uitvoeringsorgaan voor gezinsvoogdij', zodat nu aan de opbouw van deze werksoort in Humanitas-verband kan worden begonnen. De bestuursleden en adviseurs verzorgden 8 gewestelijke vertegenwoordigingen.

Drente

De in het vorige verslag naar voren gebrachte verwachtingen, een provinciaal maatschappelijk werker, een administratieve medewerker voor het gewestelijk apparaat en een bescheiden kantoorje konden, deels op 1 januari 1962, deels aan het eind van het jaar, worden verwezenlijkt. Drente zal in 1963 dus het enige gewest met een eigen uitvoerend maatschappelijk werker zijn en daarmee is ook de bijzondere situatie van dit deelorgaan goed gekenschetst. De sterke onderlinge samenhang van een aantal kleine en voornamelijk jonge werkeenheden is van de aanvang af een typisch Drents verschijnsel geweest, zodat een mobiele maatschappelijk werker daar zeer op haar plaats zal zijn en welkom bij de plaatselijke leiders. Te zijner tijd zal de directe hulpverlening haar domicilie in dorp, stad of streek moeten krijgen. Het ledental en het aantal gezinsverzorgingscontribuanten namen toe. Het aantal afdelingen met gezinsverzorging werd door Nieuw-Amsterdam op vier gebracht met een voor deze kleine plaats voortreffelijke inspanning. In Assen kwam Humanitas met een novum. Door bestuur en leden is daar een garantiefonds voor schuldsanering gesticht.

In de kleinere gemeenten speelt Humanitas, meer en meer bekend, zijn rol in de plaatselijke gemeenschappen.

Het gewest zorgde voor een kinderkantiekamp, samen met het gewest Groningen.

Ook Drente heeft zijn verlanglijstje voor de toekomst: een betere binding tussen de leden die Humanitas vertegenwoordigen en het gewestelijk bestuur en een aanmerkelijke medeverantwoordelijkheid van de afdelingsbesturen in Drente voor hun gewestelijk centrum. Door bestuursleden, kaderleden en de adviseur werd zorg gedragen voor 14 provinciale vertegenwoordigingen.

Overijssel

1962 is min of meer een mijlpaal in de geschiedenis van dit gewest. Vóór dit jaar beschikte slechts Zwolle over een beroeps-maatschappelijk werker. De besturen van Almelo, Hengelo en Enschede hebben voor het nodige evenwicht gezorgd, elk met de aanstelling van een maatschappelijk werker en de opening van een plaatselijk bureau, terwijl Zwolle een tweede maatschappelijk werker kon aanstellen. Op het evenwicht tussen de medewerking van (onvervangbare) vrijwilligers en het tevens voorhanden zijn van de beste deskundige hulp berust onze vereniging en daarom kan het gewest Overijssel met vertrouwen in de toekomst verder werken.

De afdeling Hengelo blijft met de eerste uitbreiding van het bejaardencentrum en nieuwe plannen de voortrekker in Humanitas op het gebied van de bejaardenhuisvesting. Na de reeds genoemde grotere afdelingen in Overijssel blijven er een groot aantal nogal kleine gemeenten over waar Humanitas correspondentenschappen (11) heeft. Met de nodige steun in de rug van de in 1962 bereikte resultaten in de grootste gemeenten kan het gewestelijk bestuur zich het komende jaar gaan richten op de kleinere gemeenten en op de beantwoording van de vraag welke taak voor Humanitas op het terrein van de gezinsvoogdij in dit gewest zal zijn weggelegd.

Bestuur en directrice verzorgden een achttal provinciale vertegenwoordigingen.

Gelderland

Ook het gewest Gelderland werd in 1962 erkend als uitvoeringsorgaan van Humanitas voor gezinsvoogdij. Hier moet bijna alles van de grond af worden opgebouwd.

Een ware lawine van bestuursmutaties wegens verhuizingen en drukke werkzaamheden hebben vele man-uren van kader en adviseur gekost, doch de kleine afdelingen — in Arnhem loopt de zaak als vanouds met twee maatschappelijk werkers en een volledig bestuur — worden geleidelijk aan toch versterkt. Nieuwe afdelingen werden opgericht in N.O.-Veluwe en Dieren. In Lochem en Dron-ten (Oostelijk Flevoland) werden correspondentenschappen gevestigd. De afdelingen Zaltbommel, Dieren en N.O.-Veluwe zijn op weg naar een eigen gezinsverzorgingsapparaat.

In Nijmegen en Wageningen staat de

bejaardenhuisvesting in samenwerking met de HSHB op het programma.

De wensen voor de nabije toekomst van het gewest zijn: een gewestelijk bureau voor levens- en gezinsmoeilijkheden, versterking van het bestuurskader in de kleinere afdelingen en een zodanige interne communicatie dat de waardevolle stroom van gegevens van het Provinciaal Opbouworgaan ten volle in rendabele activiteit kan worden omgezet. Het bestuur en de adviseur verzorgden 12 gewestelijke vertegenwoordigingen.

Noord-Holland

In 1962 hebben in Noord-Holland vooral drie aspecten van de gewestelijke taak extra aandacht van het provinciale Humanitas-bestuur geëist.

Ten eerste de gezinsvoogdij. Naast Amsterdam verkregen de arrondissementen Haarlem en Alkmaar van Humanitas ministeriële erkenning als gezinsvoogdijvereniging, met als verantwoordelijk uitvoeringsorgaan het gewest Noord-Holland.

De aandacht van het gewestelijk bestuur richtte zich allereerst op het arrondissement Haarlem, omdat daar vóór de erkenning reeds gezinsvoogdijwerk werd uitgevoerd. Verwacht mag worden dat in 1963 het voor dit arrondissement te creëren uitvoeringsorgaan zelfstandig kan gaan werken.

Het tweede aspect kwam naar voren in de opgave te speuren naar de beste werkwijze voor onze vereniging in enige Noordhollandse gebieden waar Humanitas nog niet vast in het zadel zit en die, meer dan in andere provincies, onderling bijzonder grote verschillen vertonen. Met het plan het meest dynamische van deze gebieden, de IJmond, met een bescheiden hulpverleningsapparatuur van Humanitas uit te rusten, kon aan het eind van 1962 worden begonnen door middel van vestiging van een bureau met een maatschappelijk werker te Beverwijk. Het bestuur hoopt op versteviging in 1963 met een soortgelijk bureau te Velsen. In Amstelveen, de satelliet van Amsterdam, ontstond het plan, nevens het kleine maar degelijke gezinsverzorgingsapparaat, ook algemeen maatschappelijk werk te gaan verrichten.

In het Gooi beginnen de besturen er zich van bewust te worden dat er in deze streek, naast het nogal drukke bureau van de afdeling Hilversum, plaats en werk is voor een tweede bureau met wekelijks spreekuur in Bussum-Naarden.

Een derde hoofdtak bleef, als vanouds, het bereiken van een goed evenwicht en samenspel tussen vrijwilligerswerk en vakkundig uitgevoerd maatschappelijk werk.

Naast de energie, besteed aan de drie genoemde opgaven, had het gewestelijk bestuur, naast zijn routinearbeid nog de nodige aandacht voor het bevorderen van een goede communicatie tussen afdelingen, het interesseren van het bedrijfsleven voor het werk van Humanitas, de begeleiding van het bestaande werk in enige afdelingen, het medewerken aan de invoering van een

werkinstructie voor maatschappelijk werkers en de studie over taak en plaats van de gewestelijke centra in de vereniging.

Tot het verlanglijstje voor het komende jaar behoort de aanstelling van een tweede gewestelijke functionaris, de stichting van een provinciaal bureau en het vinden van een antwoord op de vraag wat de meest rendabele vorm is voor de justitiële kindbescherming van Humanitas in de beide Noordhollandse arrondissementen, waarvoor in 1962 erkenning werd verkregen.

Zuid-Holland

Hoewel het bestaande werk, in dertien afdelingen, in de provincie met steun van het gewestelijk bestuur kon worden uitgebreid, zijn in 1962 in Zuid-Holland op de 'witte plekken' op de Humanitas-kaart nog geen nieuwe werkeenheden gevormd. In de gebieden Krimpenwaard, het Deltagebied en in Gorkum, was toch nog onvoldoende beleidsmedewerking te verwachten voor het stichten van afdelingen.

De grote en middelgrote afdelingen gingen alle goed vooruit. De afdelingen Rotterdam, Den Haag, Delft en Dordrecht breidden de beroepsstaf uit, het geen, zo leert de ervaring, ook vergroting van het vrijwilligerskorps met zich meebrengt. Delft richtte bovendien een voortreffelijk afdelingskantoor in.

In Schiedam is de bouw van een bejaardentehuis, in HSHB-verband, in de nabije toekomst verzekerd. Aan de afdelingen Dordrecht en 's-Gravenhage werd, op grond van de erkenning van Humanitas als gezinsvoogdijvereniging, de opbouw van dit werk in het eigen arrondissement in handen gegeven. De afdeling Rotterdam verricht reeds vele jaren gezinsvoogdijwerk.

Het gewestelijk bestuur is voornemens te blijven speuren naar mogelijkheden ook een deel van de bevolking in de uitgebreide woongebieden tussen de bestaande afdelingen voor Humanitas te interesseren.

De bestuursleden en de functionarissen verzorgden enige gewestelijke vertegenwoordigingen.

Utrecht

Het bestuursbeleid in het gewest Utrecht was in 1962 gericht op het voorbereiden van de aanstelling van de gewestelijk maatschappelijk werk-adviseur, die op het tijdstip waarop dit verslag geschreven wordt, reeds in functie is. In het verslagjaar is de gezinsvoogdij van Humanitas, die voor het arrondissement Utrecht reeds een aantal jaren in Amersfoort gevestigd was, formeel in handen van het gewestelijk bestuur gegeven.

De provincie telt slechts 5 afdelingen, waarvan Utrecht en Amersfoort, met ieder één maatschappelijk werker, een vorm hebben gevonden die de nodige continuïteit in de hulpverlening waarborgt. In de drie kleine afdelingen en in plaatsen die voor Humanitas nog 'witte plekken' op de kaart zijn, zal het gewestelijk bestuur in 1963 trachten met hulp van zijn nieuwe adviseur

Humanitas tot verdere ontwikkeling te brengen.

De bestuursleden droegen samen 4 vertegenwoordigingen in de voornaamste sociale instellingen van de provincie.

Noord-Brabant

Noord-Brabant heeft in 1962 zijn gewestelijk bestuur en zijn gewestelijke raad gekregen.

Er zijn voorts vorderingen gemaakt in de verbetering van de interne en externe communicatie en er is een bescheiden begin van samenwerking met andere groeperingen. Het nieuwe bestuur zal zich in het bijzonder concentreren op de opbouw van de afdelingen 's-Hertogenbosch, Tilburg en Breda, er van uit gaande dat de afdeling Eindhoven, waar reeds meer werk is dan de vrijwilligers aankunnen, op dezelfde voet voort zal gaan.

Er is voorts voor Humanitas nog bijzonder veel te doen. De eerste stap naar zelfstandigheid en regionale binding, naar het voorbeeld van de andere gewesten, is in ieder geval gezet.

Limburg

Dit jaar noemen we de meest zuidelijke provincie in deze rubriek voor het eerst.

De afdeling Mijnstreek — lezers wellicht bekend door de naargeestige gezinsverzorgingssubsidieconflicten met het gemeentebestuur van Geleen — is doende zich tot een streekafdeling met plaatselijke werkeenheden te formeren. Dit is ook meer in overeenstemming met de ware situatie. De mijnstreek is te groot voor één centrale afdeling. De iets grotere afstand die het streekbestuur van de plaatselijke werkeenheden gaat nemen, ziet het hoofdbestuur als een zeer gelukkige eerste gooi naar een gewestelijke beleidsvoering.

Zeeland

Het gehele jaar 1962 heeft het nieuwe gewestelijke bestuur, aanvankelijk onder de naam gewestelijke adviescommissie, reeds volledig gefunctioneerd. Een van de eerste belangrijke besluiten, voortkomend uit gezamenlijk overleg, betrof de samenvoeging van de afdelingen Middelburg en Vlissingen tot één afdeling Walcheren, met daarmee verbonden het plan deze werkeenheden te versterken met een maatschappelijk werker.

De oprichting van een stichting tot huisvesting van bejaarden, 'Het Jacob Roggeveen-huis', in het kader van de HSHB, was een tweede stap voorwaarts. De prestaties van Humanitas in Zeeland zijn nog gering. Er is echter coördinatie en eenheid gebracht; op bescheiden schaal 'helpt' Humanitas. Er zijn enige duidelijke projecten die toekomst hebben en het gewest blijkt nu geheel aanvaard te zijn als een gewaardeerde doch jeugdige gesprekspartner in een achttal provinciale organen of raden.

De wensen voor de toekomst zijn: verdere opbouw in midden-Zeeland en exploratie van de randgebieden in Zeeland.

Ledenbestand in 1962

Afdelingen en gewesten	Stand per				Afdelingen en gewesten	Stand per			
	1-1-'62	Bij	Af	31-12-'62		1-1-'62	Bij	Af	31-12-'62
Aalsmeer	53	—	8	45	Marum	14	—	14	—
Alkmaar	56	—	6	50	Meppel	72	5	—	77
Almelo	150	36	—	186	Middelburg (nu Walcheren)	72	—	72	—
Amersfoort	139	2	—	141	Musselkanaal	11	—	11	—
Amsterdam	2033	48	—	2081	Mijnstreek	141	5	—	146
Apeldoorn	44	1	—	45	Nieuw-Buinen	9	—	9	—
Appelscha/Oosterwolde .	43	3	—	46	Nieuwer-Amstel	72	33	—	105
Arnhem	269	6	—	275	N.O.-Polder	240	24	—	264
Assen	168	38	—	206	N.O.-Veluwe	—	70	—	70
Bergen op Zoom	16	—	16	—	Nijmegen	177	—	3	174
Bilthoven	4	—	4	—	Opsterland	143	—	3	140
Beverwijk	73	11	—	84	Rhenen	20	—	5	15
Breda	180	—	24	156	Rotterdam	2665	108	—	2773
Coevorden	115	—	13	102	Schiedam	95	59	—	154
Delft	301	—	6	295	Schoonoord	8	—	—	8
Delfzijl	36	16	—	52	Slochteren	—	24	—	24
Deventer	79	13	—	92	Sneek	64	43	—	107
Dieren	—	42	—	42	Ter Apel	30	7	—	37
Doetinchem	56	14	—	70	Texel	63	—	6	57
Dordrecht	278	—	32	246	Tilburg	63	—	2	61
Drachten	63	22	—	85	Utrecht	432	15	—	447
Edam	26	—	—	26	Veendam	—	45	—	45
Ede	35	13	—	48	Velp	76	1	—	77
Eindhoven	200	—	13	187	Velsen	134	18	—	152
Emmen	53	10	—	63	Vlaardingen	82	—	—	82
Enschede	77	45	—	122	Vlissingen (nu Walcheren)	12	—	12	—
Flakkee	14	14	—	28	Voorburg/Rijswijk	178	4	—	182
Franeker	11	7	—	18	Wageningen	109	10	—	119
Goes	22	12	—	34	Walcheren	—	97	—	97
Gooi-Noord	143	12	—	155	West-Friesland	27	—	3	24
Gouda	71	—	3	68	Wildervank	29	—	10	19
's-Gravenhage	912	—	30	882	Winschoten	38	—	—	38
Groningen	656	157	—	813	Winterswijk	46	—	1	45
Grouw	21	—	—	21	Woerden	24	2	—	26
Haarlem	752	7	—	759	Woltega	42	4	—	46
Harlingen	9	—	7	2	Zaanstreek	215	—	3	212
Havelte	11	2	—	13	Zaltbommel	25	—	1	24
Heerenveen	121	—	7	114	Zandvoort	29	—	5	24
Den Helder	95	—	—	95	Zeist	53	—	3	50
Hengelo	187	59	—	246	Zierikzee	2	—	2	—
's-Hertogenbosch	52	—	5	47	Zutphen	33	10	—	43
Hilversum	311	3	—	314	Zwolle	148	21	—	169
Hollandscheveld	38	6	—	44	Zwijndrecht	274	45	—	319
Hoogeveen	48	—	5	43	Gewest Drente	38	1	—	39
Hoogezand/Sappemeer .	25	—	—	25	Gewest Friesland	—	62	—	62
Houtigehage	46	—	4	42	Gewest Overijssel	46	22	—	68
Jubbega	35	—	—	35	Gewest Zuid-Holland . . .	79	17	—	96
Leek	—	52	—	52	Algemene leden	329	—	40	289
Leeuwarden	264	—	19	245		15003	1406	407	16002
Leiden	115	3	—	118	Leden gezinsverzorging (zie blz. 7)				7658
Loosdrecht	38	—	—	38					Totaal 23660*)

*) De leden van de bejaardensociëteiten zijn hier niet bijgeteld.

Centraal Bureau

In de staf van het Centraal Bureau kwam geen wijziging. De in het verslag over 1961 reeds aangekondigde functionaris voor de bejaardenzorg, de heer J. Maasdam, begon op 1 febr. 1962 in feite zijn werkzaamheden. De staf van het bureau moest het de laatste maanden wegens ziekte zonder de leiding van de directrice stellen.

Eerder in dit verslag is hierover meer te lezen. Voor de tijd dat het bureau zonder directeur moet werken, is door de plaatsvervangend directeur, de adjunct-directeur en de financieel adviseur van het hoofdbestuur een directoraat gevormd. Zie voorts het staatje met medewerkers van het Centraal Bureau.

Aantal gezinnen aangesloten bij de gezinsverzorgingsdiensten

Almelo	130	Nieuw-Amsterdam	245
Amsterdam	716	Nieuwer-Amstel	216
Assen	457	N.O.-Polder	**)
Delft	582	Nijmegen	155
Dordrecht	1400	Rotterdam	*)
Eindhoven	176	Schiedam	50
Emmen	125	Utrecht	208
Enschede	98	Voorburg/Rijswijk	84
Groningen	679	Wageningen	156
's-Gravenhage	**)	Zwolle	800
Haarlem	758	Zwijndrecht	199
Hollandscheveld . . .	319		
Mijnstreek	105	Totaal	7658

Hierbij zijn niet opgenomen de leden van instellingen waar Humanitas deelgenoot is.

*) Rotterdam heeft een speciale gezinsverzorgingsdienst in het kader van het bijzonder gezinswerk, maar geeft ook gezinsverzorging op 'medisch-sociale' indicatie; geen afzonderlijk lidmaatschap.

**) In de afdelingen 's-Gravenhage en N.O.-Polder valt het gezinsverzorgingsledenbestand samen met het ledenbestand van de afdeling.

Afdelingen, correspondentenschappen en medewerkers

Op 31 december telde Humanitas 86 afdelingen. Nieuwe afdelingen werden opgericht in: Dieren, Leek, N.O.-Veluwe, Slochteren en Veendam. De afdelingen Bergen op Zoom, Marum en Musselkanaal werden omgezet in correspondentenschappen. Nieuw-Buinen werd opgeheven. In 37 plaatsen was een correspondent-schap gevestigd (toename 9). Het aantal algemene en gewestelijke leden bedroeg 554, (toename 62). Het totale ledental nam toe met 6 pct. Het vorig jaar behelsde het verslag enige zorgelijke zinnen over de teruglopende toename van het ledental. Dit

jaar zijn we, via 3½ pct. ledenwinst in 1961, in 1962 gekomen tot 6 pct. en het laat zich aanzien dat de ledenwerfactiviteit in 1963 ook weer beter zal zijn. Niet onbevredigend dus, maar alleen bij een ledentoe name van minstens 15 à 20 pct. kan het totale effect van sluipende inflatie, loonsverhogingen, prijsstijgingen en werkuitbreiding bijgehouden worden. Het werk in de afdelingen wordt in details beschreven in de plaatselijke jaarverslagen (ter inzage op het Centraal Bureau). In dit verslag komen alleen de globale gegevens naar voren. Ter aanvulling en ter ondersteuning van het vrijwilligerskorps in de afdelingen der vereniging — ruim 4000 — werkten op diverse standplaatsen 8 gewestelijke functionarissen als maatschappelijkwerk-adviseur of gewestelijk directeur (Friesland, Groningen, Dren-te, Overijssel, Gelderland, Noord-Hol-land, Zuid-Holland, Noord-Brabant en Zeeland); drie directeuren van plaatselijke bureaus (Amsterdam, Rotterdam en Den Haag); 2 plaatselijke maatschappelijkwerk-adviseurs (Rotterdam en Amsterdam); 33 maatschappelijk

werkers voor het algemeen maatschappelijk werk of bijzonder gezinswerk (Almelo, Amsterdam, Arnhem, Beverwijk, Delft, Gewest Drente, Enschede, Groningen, Den Haag, Haarlem, Hengelo, Hilversum, Leeuwarden, Rotterdam, Sneek, Utrecht, Zaanstreek, Zwolle, Zwijndrecht, Z.O.-Friesland); 7 maatschappelijk werkers voor jeugdzaken of gezinsvoogdij; 23 maatschappelijk werksters of bevoegde leidsters t.b.v. de gezinsverzorging of bejaardenverzorging in 12 afdelingen met een gezinsverzorgingsdienst; 10 functionarissen voor de gerepatriëerdenzorg; 4 medewerkers voor het voogdijwerk; 15 administratieve medewerkers in grote afdelingen en 425 gezinsverzorgsters, gezinshelpsters en bejaardenhelpsters in diverse gezinsverzorgingsafdelingen. De Stichting Kindertehuizen had in 1962 19 personen in dienst. In totaal beschikte de vereniging, met inbegrip van de functionarissen op het Centraal Bureau (zie blz. 10), in 1962 dus over de werkkraacht van 570 bezoldigde medewerkers.

ACCOUNTANTSVERKLARING

WEGERIF & LEGUYT, accountants, Henri Polaklaan 9, Amsterdam.

Amsterdam, 9 augustus 1963.

Aan het Hoofdbestuur van de Nederlandse Vereniging voor Maatschappelijk Werk "Humanitas", Jan Willem Brouwersstraat 16, Amsterdam.

Mijne Heren, Ingevolge uw opdracht controleerden wij de jaarrekening van het Centraal Bureau van Uw Vereniging, alsmede die van het Voogdijwerk over 1962.

Wij bevonden deze stukken accoord en hebben ze van een dienovereenkomstige verklaring voorzien.

Hoogachtend, WEGERIF & LEGUYT.

Algemeen maatschappelijk werk

Werkgroep algemeen maatschappelijk werk

Van de werkgroep voor het algemeen maatschappelijk werk maakten in het verslagjaar deel uit: mej. M. Braak, mej. E. M. Cox, mej. L. E. Lopes Dias, mevr. M. v. d. Sterren-Jonkmans en de heer drs. P. Albarda (secretaris). De aandacht van de werkgroep werd gevraagd voor een groot aantal vraagstukken, w.o. de verhouding van het algemeen maatschappelijk werk ten opzichte van de verschillende gespecialiseerde vormen van maatschappelijk werk, de mogelijke taken voor de vrijwilliger in het a.m.w. De werkzaamheden van de werkgroep richtten zich in de eerste plaats op de nadere formulering van de taak van de maatschappelijk werkers in een plaatselijke afdeling van Humanitas, meer in het bijzonder in de middelgrote en kleinere plaatselijke afdelingen.

Bij deze gedachtenbepaling baseerde de werkgroep zich op de resultaten van de besturenconferentie van 1961 te Utrecht.

De werkgroep kreeg door medewerking van de gewestelijke functionarissen de beschikking over de in een aantal afdelingen ingevoerde werkinstructies. Mede aan de hand hiervan, na bespreking in de kring van maatschappelijk wer-

kers en adviseurs, stelde de werkgroep een concept-taakomschrijving op voor maatschappelijk werkers in het algemeen maatschappelijk werk. Hierbij werd tevens rekening gehouden met de inzichten ten departemente, t.a.v. de ontwikkeling van het a.m.w., zoals die o.a. blijken uit de toelichting op de subsidieregeling, en met de 'Beroepscode' opgesteld door de bonden van maatschappelijk werkers.

Tegen het eind van het verslagjaar werd de concept-taakomschrijving aangeboden aan het dagelijks bestuur van de vereniging. Het advies tot invoering van de taakomschrijving voor een nader vast te stellen proefperiode werd begin 1963 aanvaard.

De werkgroep beraadde zich voorts op de noodzaak om in het geheel van de organisatie van de vereniging te komen tot instelling van een landelijke sectie voor het algemeen maatschappelijk werk. Aan het slot van het verslagjaar meende de werkgroep in dit opzicht nader tot een oplossing te kunnen komen.

De afdelingen

De plaatselijke afdelingen van de vereniging onderscheidden zich op het gebied van het algemeen maatschappelijk werk in enkele categorieën, t.w.

1. Het groeiend aantal afdelingen, die vanwege rijk en gemeente subsidie ontvangen als uitvoeringsorgaan met één of meer maatschappelijk werker(s) voor het algemeen maatschappelijk werk. (Zie hiervoor ook de rubriek afdelingen, correspondentenschappen en medewerkers.)
2. De afdelingen die geen aanspraak maken op subsidie op grond van de subsidieregeling algemeen maatschappelijk werk, maar waar wel een commissie of sectie voor het algemeen

vereniging als gezinsvoogdij-instelling in een achttal rechtsgebieden. In augustus werd de mededeling ontvangen, dat Humanitas voor de arrondissementen Leeuwarden, Groningen, 's-Gravenhage en Dordrecht was aanvaard.

In december kwam het bericht, dat de erkenning door de minister ook van toepassing was verklaard voor de arrondissementen Arnhem, Zutphen, Haarlem en Alkmaar. Hiermee kwam het aantal erkende werkgebieden op elf.

In de nu erkende gebieden zullen de opbouw en uitvoering van het werk op energieke wijze door nieuwe uitvoeringsorganen, van gewesten of afdelingen, ter hand genomen worden in nauw overleg met de landelijke sectie jeugdzaken. Nieuwe richtlijnen waren tevoren reeds opgesteld.

Het is bekend dat sommige plaatselijke organen en instellingen, waarmee voor gezinsvoogdijzaken moet worden samengewerkt, niet altijd zonder reserves tegenover Humanitas staan. We hopen dat na de erkenningen veel weerstanden zullen wegvallen.

Verwacht mag worden, dat in de loop van 1963 bij alle nieuwe uitvoeringsorganen aparte maatschappelijke wer-

maatschappelijk werk werd ingesteld, die in samenwerking met afdelingsbestuur en vrijwillige medewerkers een aantal taken op het gebied van het algemeen maatschappelijk werk behartigt.

3. De afdelingen waar aan het algemeen maatschappelijk werk niet als afzonderlijke werksoort naast de andere secties vorm is gegeven.

Ten aanzien van een aantal afdelingen in deze drie categorieën geldt, dat in toenemende mate relaties tot stand komen tussen gezinsverzorging en algemeen maatschappelijk werk, b.v. daar waar de maatschappelijk werkster beide diensten verzorgt.

De gewijzigde subsidieregeling, die in 1962 van kracht werd, gaf ruimte aan enkele nieuwe ontwikkelingen, o.a. ten aanzien van de supervisie.

Met mejuffrouw D. Rijz te Amsterdam kon een regeling worden getroffen waarbij zij (beperkte) tijd en aandacht kan besteden aan de supervisie van een aantal maatschappelijk werkers op 'eenmansposten'. De tweemaandelijks groepsbesprekingen op het Centraal Bureau met de maatschappelijk werkers, stonden mede onder haar leiding.

Extern overleg

De heer P. Albarda nam deel aan het landelijk overleg in studietoelagen en overlegorganen vanwege de Nat. Raad of de overheid o.a. inzake de Bijstandswet, — de opleidingen voor het maatschappelijk werk, — de taak van het maatschappelijk werk in het kader van de revalidatie — de zwakzinnigenzorg, — de reclassering, — het maatschappelijk werk ten behoeve van zgn. 'probleemgezinnen', en andere verwante werkgebieden.

kers voor de gezinsvoogdij zullen kunnen worden aangesteld en de verbanden met de direct en in de toekomst nodige vrijwilligers zullen worden gelegd.

Het gezinsvoogdijwerk dat op grond van reeds bestaande erkenningen werd verricht ziet er als volgt uit:

	Gezinnen		Toezicht-houders	
	1962	1961	1962	1961
Amsterdam	116	118	71	72
Rotterdam	110	104	31	41
Utrecht	43	33	30	28
Haarlem	45	30	39	29

Voogdijwerk

Na lange tijd van stilstand tot lichte groei is dit werk nu sneller aan het toenemen. Het aantal voogdijkinderen liep op van 92 tot 126, aldus de behoefte aan uitvoerende maatschappelijke werksters op vier brengend.

De Kindercommissie kwam het gehele jaar door wekelijks bijeen.

Prettig is het te constateren dat Hu-

manitas het voogdijwerk geografisch wat meer gespreid krijgt toegewezen, hetgeen op groeiend vertrouwen wijst. Het in voldoende mate vinden van goede pleeggezinnen blijft een tijdrovend werk.

Wanneer uitbreiding van het aantal voogdijtoewijzingen voortgaat, zal het niet te voorkomen zijn dat het vrijwilligerselement in de landelijke leiding vermindert en wordt vervangen door beroepsleiding.

Een ander aspect van de op zich zelf verblijdende groei is de toename van het op te vangen tekort op voogdijwerk. Een aan uitvoeringstechniek voorafgaand vraagstuk blijft altijd de vraag hoe wij aan het geld komen om het tekort te dekken en daarboven aan de liquiditeitseisen voor dit werk tege-

Gezinsverzorging

Landelijke leiding

De voorzitter van de sectie Gezinsverzorging, de heer C. M. Swiebel, tot enige beperking gedwongen wegens zijn vele functies en taken binnen Humanitas, heeft in 1962 het voorzitterschap overgedragen aan de heer P. Versteeg, reeds jarenlang bekend als lid van de landelijke sectie. De sectie is de heer Swiebel zeer veel dank verschuldigd voor zijn jarenlange leiding.

Per 31 december was het bestuur van de landelijke sectie als volgt samengesteld:

P. Versteeg, Den Haag, voorzitter; B.

Reclassering

Landelijke leiding

De landelijke sectieleiding werd in 1962 versterkt met de heren D. H. van Onselder uit Zaandam en dr. P. Thoenes uit Leiden.

De heer C. J. F. van Veen moest (nede) wegens drukke werkzaamheden afscheid nemen van de sectie, die hem eveneens node zag gaan maar dankbaar is voor zijn jarenlange steun. De sectie was op 31 december als volgt samengesteld:

prof. mr. W. F. C. van Hattum, voorzitter; mr. B. H. Rümke, vice-voorzit-

moet te komen. De nogal tijdrovende declaratie en subsidieverkrijgingsprocedure in twee etappes — eerst het rijk en als dat gereed is de gemeente — eist in het allergunstigste geval vele tienduizenden guldens voor de financiering.

Bijzonder Jeugdwerk

Het overleg met de Federatie Ankerclubhuiswerk en het Humanistisch Verbond over samenwerking op het terrein van het bijzonder jeugdwerk, kon eind 1962 worden afgesloten met een gedetailleerd voorstel tot samenwerking. Uiteraard zal in de praktijk — ook om financiële redenen — slechts zeer geleidelijk aan bestaande behoeften aan bijzonder jeugdwerk kunnen worden voldaan.

Fels, Haarlem; mejuffrouw T. v. d. Meulen, Amsterdam; M. P. Muste, Dordrecht; G. J. Noest, Amsterdam; H. L. van Scheepen, Delft; mevrouw M. v. d. Sleen-de Vries, Haarlem; C. M. Swiebel, Den Haag; J. Terlouw, Haarlem, secretaris.

Regelmatig kwam de sectie, ten minste één maal per twee maanden, bijeen.

De sectie gaf haar aandacht naast routinearbeid, aan de volgende onderwerpen:

- de rechtspositieregeling voor gezinsverzorgsters;
- systematisering van de voorlichting aan de afdelingen;
- een afdrachtregeling ten behoeve van het fonds opleidingen;
- het maken van bezwaar tegen de nieuwe loonbelastingregeling voor gehuwde vrouwen (15 pct.);
- de achterstand van de salarissen voor gezinsverzorgsters;
- personeelswerving voor gezinsverzorgingsdiensten;

ter; drs. P. Albarda; D. H. van Onselder, dr. P. Thoenes; P. E. Hutte, secretaris; (dezen vormden de Kern); verder mejuffrouw drs. M. Foort en de heren E. L. H. Roersch, W. Post en H. Steenberg. Een vacature bleef onvervuld. Drs. N. Boeken, directeur van het Nederlandse Genootschap, is advise-rend lid.

De sectieleiding schonk, behalve aan routinezaken, aandacht aan: de verhouding geestelijke raadslieden en reclaseringsbezoekers, het vervolg op het rapport 'Onderdak', het werkplan voor 1963 en vooral aan ruggespraak met de nieuwe 'Commissie van Overleg'.

De Commissie van Overleg

In deze commissie hebben zitting genomen als deelnemers van Genootschapszijde: mr. W. H. Overbeek, mr. B. W. van Houten en drs. N. Boeken, en van Humanitas: prof. mr. A. D. Belinfante, prof. mr. W. F. C. van Hattum en drs. P. Albarda.

Studiecommissies en samenwerking

In het verband van de Nationale Federatie voor de Kinderbescherming werd door de sectie meegewerkt aan het produktief bestuderen van het vraagstuk van de zogenaamde opvangtehuizen. Humanitas heeft tijdens dit overleg gepleit voor een conferentie op nationaal niveau over dit onderwerp.

Door de sectie werd medewerking verleend aan het preadvies inzake ontwerp Algemene Maatregel van Bestuur ter uitvoering van de nieuwe Beginselenwet voor de Kinderbescherming.

Slotconclusie

Het blijkt dat Humanitas met het werk voor minderjarigen tijdens de verslagperiode hechter in de samenleving kon worden verankerd.

- internationale conferentie gezinsverzorging.

Uitvoerende arbeid

In twee afdelingen werd het werk met een gezinsverzorgingsdienst uitgebreid en twee afdelingen kwamen zover dat zij het volgend jaar kunnen beginnen. Achttien meisjes konden worden opgeleid voor het diploma gezinsverzorgster.

Contactdagen

In april kwamen alle gezinsverzorgsters en helpsters bijeen voor de jaarlijkse studiebijeenkomst en in juni en november confererden alle leidsters over zaken van het vak.

Vertegenwoordigingen

De heer C. M. Swiebel volgde mejuffrouw M. Dijkstra op als vertegenwoordiger van Humanitas in de Centrale Raad voor de Gezinsverzorging. J. Terlouw was plaatsvervangend lid en nam deel aan de stafleerplan-, opleidings- en salariscommissies.

De werkingssfeer van de commissie zal al werkend worden gezocht.

Inmiddels is wel duidelijk geworden dat de vorm van samenwerking tussen Genootschap en Humanitas zeker een der besprekingsonderwerpen zal zijn.

Conferenties

De sectie belegde drie landelijke conferenties voor vrijwillige medewerkers van Humanitas en een aantal beroepsfunctionarissen van het Genootschap in verschillende delen van het land met als besprekingsonderwerp 'Zeden-delinquent en Samenleving'.

Het rapport 'Onderdak'

Bovengenoemd rapport heeft in reclaserings- en andere kringen verrassend veel belangstelling gewekt. In een oplage van plm. 80 exemplaren is het verzonden naar de betrokken ministeriële instanties, enige andere belangstellende overheidsorganen, de Genootschapsafdelingen en aan andere landelijke reclasse-

Jeugdzaken

Landelijke leiding

Eind 1962 was de Sectie Jeugdzaken als volgt samengesteld: P. A. Pols, voorzitter; drs. A. Anema; H. J. Beuke; mej. M. Dijkstra, mej. M. Ploeg; C. Uitenbogaard, secretaris; mevr. E. Vrind-van Praag. Mej. prof. mr. dr. J. C. Hudig; drs. Ph. H. van Praag en mej. mr. P. G. Prins zijn als adviseurs aan de sectie verbonden. Voor de sectie is 1962 een behoorlijk werkjaar geweest, om niet te zeggen bewogen.

Gezinsvoogdij

In het vorige jaarverslag werd de verwachting uitgesproken, dat de minister van Justitie in de loop van 1962 tot een positieve beslissing zou komen met betrekking tot de aanvaarding van onze

ringsorganisaties. Aan overheid en particulieren werden voorts nog op bestelling plm. 200 exemplaren van het rapport geleverd. Na verkenning bleek de belangstelling in het algemeen in Utrecht en Rotterdam het grootst. Een en ander had tot gevolg dat aan Humanitas verzocht werd een vertegenwoordiger af te vaardigen voor deelname aan een door 'Genootschap' en 'dr. Meyers-vereniging' in het leven geroepen commissie die problemen van huisvesting gaat bestuderen.

Personeelsbezetting van

het Centraal Bureau

op 31 december 1962

DIRECTIE EN CENTRALE STAF

Mej. M. Dijkstra, directrice, algemeen secretaris van de vereniging; H. van Schaik, plv. directeur, secretaris van het Centraal Bureau; drs. P. Albarda, adjunct-directeur; P. E. Hutte, reclasseringshoofdbtenaar, secretaris sectie reclassering; drs. H. Knorringa, adviseur voor financiën en organisatie; J. Maasdam, secretaris sectie bejaardenzorg; mevrouw Ch. A. Ottow-Loen, secretaris sectie gerepatriërendzorg; J. Terlouw, secretaris sectie gezinsverzorging; C. Uitenbogaard, secretaris sectie jeugdzaken; mej. drs. R. A. E. Zijlman, gecommitteerde voor de probleemgebieden, adviseuse voor maatschappelijk opbouwwerk.

ADMINISTRATIE:

G. H. F. Schoof, boekhouder; mevrouw N. D. Heimann-Cohen, mevrouw D. Jansen-Jacobsen, mej. M. Pisart, mej. W. Ruyg, mej. A. Salverda, mej. N. Vrind, mej. N. Abbenhues, administratiemedewerksters.

FONDSWERVING: D. G. de Ruyter.

VRIJWILLIGE MEDEWERKERS:

Het Centraal Bureau kan regelmatig rekenen op en profiteren van de diensten van vrijwillige medewerkers. Het zijn mejuffrouw M. G. Keemink en de heer J. Zwart, die met waardevolle diensten onze boekhouding bijstaan, en mevrouw C. van Moerkerken van der Meulen-Bredius, die de zorg draagt voor de afdeling bibliotheek en documentatie. Deze medewerking wordt hooglijk gewaardeerd, te meer omdat daardoor het streven het landelijk apparaat te richten op datgene wat nodig en voldoende is, wordt bevorderd.

Uitvoerende diensten

AFDELING VOOGDIJZAKEN:

Mej. D. Rijz, leidster voogdijwerk; mej. M. D. Kalker en mej. I. A. Schuyt, maatschappelijk werkers voor voogdijzaken; mej. A. Zijlstra, administratrice.

GEREPATRIEERDENZORG:

mej. S. Hijmans en mevrouw W. Tjepkema, landelijke maatschappelijk werkers voor de gerepatriërendzorg.

Overzicht per provincie van de vrijwilligersactiviteit en het aantal verzorgde reclasseringscontacten.

	Totaal aantal medewerkers incl. sectieleiders en bestuursleden	Totaal aantal verzorgde reclasseringscontacten
Groningen	38	37 (33)
Friesland	27	14 (24)
Drente	35	19 (16)
Overijssel	46	34 (29)
Gelderland	52	33 (32)
Utrecht	37	31 (24)
Zuidelijke prov.	52	5 (14)
Zuid-Holland	89	48 (79)
Noord-Holland	107	79 (86)
Totaal	483	300 (337)

De cijfers wijzen uit dat het aantal reclasseringscontacten terugloopt, bij gelijkblijvend aantal medewerkers. De sectieleiding vindt het nog te vroeg om zich nu reeds hierover uit te laten. (Het hoogtepunt van de Humanitas-contacten lag met 394 contacten in 1960.) Het jaarverslag van de sectie noemt een aantal mogelijke verklaringen doch met grote voorzichtigheid wordt tevens vastgesteld dat nader onderzoek gewenst

Gerepatriërendzorg

Landelijke leiding

Voorzitter: I. Sluijter; secretaresse: mevrouw Ch. A. Ottow-Loen; leden: drs. P. Albarda, mevrouw H. J. Roes, mejuffrouw M. Dijkstra, C. M. Swiebel, mevrouw W. Tjepkema, mej. S. Hijmans.

Algemeen

De aankomst, opvang en verdere plaatsing van ca. 3500 personen uit Indonesië verliep in het afgelopen jaar zonder enig opzien te baren. Spectaculairder was de massa-evacuatie uit Nieuw-Guinea, van augustus tot november, die een verhoogde activiteit tot gevolg had. De woningtoewijzing aan gerepatriëerden kwam door de afgelopen winter geheel op losse schroeven te staan. Daardoor raakten de contractpensions zo vol, dat ook verhuizingen van het ene pension naar het andere pension, bij overplaatsingen in het werk bij voorbeeld, vaak niet meer mogelijk waren.

Het werk in CCKP-verband

In het begin van 1962 werd het Algemeen Bestuur van het CCKP opgehe-

is, o.a. vergelijking met de totale toezichtcijfers in Nederland, alvorens conclusies gerechtvaardigd zijn. Het reclasseringsbezoek aan gedetineerden vanwege Humanitas, dit jaar voor het eerst onder leiding der Genootschapsbureaus, nam toe met zorgvuldig geselecteerde vrijwilligers.

Het streven naar integratie

De verheugende toename van het aantal plaatselijke maatschappelijke werkers en het bijna voltooide net van gewestelijke apparaten van Humanitas heeft de mogelijkheden tot integratie van alle hulpverleningsdiensten binnen de vereniging vergroot en derhalve ook de wens binnen Humanitas tot een betere plaatselijke — en integratie bevorderende — samenwerking met het Genootschap. De landelijke sectie overweegt daarom naar mogelijkheden te zoeken voor een meer effectieve samenwerking op alle niveaus en hoopt in het komende jaar nadere voorstellen hiervoor te doen.

Voorlichting.

In 1962 werd ten behoeve van het (leidinggevende) reclasseringskader een losbladige voorlichtingsserie ontworpen. Ook voor reclasseringsbezoekers staat een voorlichtingsserie op stapel, die in 1963 'van de (eigen) pers' komt. In het kaderblad werd de nodige bijzondere voorlichting gegeven.

ven. Een aantal aangesloten belangenorganisaties is langzamerhand slechts zijdelings of in het geheel niet meer bij de zorg voor gerepatriëerden betrokken, zodat reorganisatie noodzakelijk werd. De voormalige 'Commissie voor Maatschappelijk Werk', bestaande uit vertegenwoordigers van de 3 toporganen, alsmede van 'Zorg voor Gerepatriëerden' en Pelita, vormt sindsdien het bestuur.

Het bestuur hield zich o.a. bezig met beleidszaken die verband hadden met de aflopende taak van het CCKP, en gaf aandacht aan de repatriëring uit N.-Guinea.

Het eerste onderwerp werd ook in eigen kring behandeld (Humanitas verminderde het aantal maatschappelijk werkers met één) op basis van de door het Ministerie gegeven richtlijnen. De repatriëring uit Nieuw-Guinea gaf nogal wat problemen, o.a. wegens het relatief grote aantal 'veiliggestelden' in deze groep die uitsluitend Maleis spreken. In de contractpensions werd door CCKP-werkers Nederlandse les gegeven, voor anderen werden, zo nodig met overheidssteun, particuliere leraren gezocht. De gezamenlijke organisatieonderdelen, vergelijkbaar met wat wij bij Humanitas de 'sectie-secretariaten' noemen, steunden het beleidsorgaan met een gezamenlijke inventarisatie en het opstellen van gespreksnota's.

Contacten met de plaatselijke overheid

De diverse huisvestingscommissies, waarin mevrouw Tjepkema zitting heeft,

kwamen tot medio november ca. 30 maal bijeen. In verschillende provincies werden bovendien regelmatig vergaderingen door de provinciale bureauhoofden uitgeschreven. Nog steeds is er een uitstekende sa-

Bejaardenzorg

Landelijke leiding

De sectie werd gevormd door: mr. H. Boasson, Amsterdam, voorzitter; J. Maasdam, Amsterdam, secretaris (vanaf 1-2-1962); J. v. d. Berg Jeths, Eindhoven; drs. J. Diederich, Amstelveen; mejuffrouw drs. M. Foort, Rotterdam; mevrouw D. Heroma-Meilink, Amstelveen; C. W. van Wingerden, Amstelveen.

Algemeen beleid

Door de komst van een nieuwe functionaris voor de Bejaardenzorg voor de volle werktijd, de heer J. Maasdam, kon de sectie haar werkzaamheden beter gaan verrichten dan in de voorgaande jaren mogelijk was. Op basis van een werkplan werd uit vele werkmogelijkheden een keuze gedaan:

De eerste werkopdracht betreft de opleidingen, de tweede de huisvesting. Als volgend punt staat op de agenda het zgn. 'wijkwerk' en daarna 'Arbeid voor bejaarden'. Hiermee is welbewust afgeweken van het min of meer incidentele werken der voorgaande jaren.

Probleemgebieden en maatschappelijk opbouwwerk

Nadat vanaf 1954 mejuffrouw L. Hijmans de functie van gecommitteerde voor de ontwikkelingsgebieden (later probleemgebieden) vervuld had, werd zij per 1 januari 1962 opgevolgd door mejuffrouw drs. R. A. E. Zijlman.

De nieuwe functionaris werd behalve als gecommitteerde voor de probleemgebieden ook aangesteld als landelijk adviseuse voor maatschappelijk opbouwwerk. Het tweede deel van deze functie is min of meer uit het eerste gegroeid.

Ook buiten de op sociaal-economische gronden aangewezen probleemgebieden zijn er gebieden in Nederland die uit

menwerking met en medewerking van diverse overheidsdiensten.

Vrijwillige medewerkers

Het is een prettige taak om ieder jaar opnieuw de waardering uit te spreken

Uiteraard is ook aandacht besteed aan vertegenwoordigingen en aan incidentele problemen en verzoeken komend uit de vereniging of van 'buiten'.

Bij het speuren naar een juiste aanpak van het bejaardenwerk bleek dat in de afdelingen op nogal uitgebreide schaal solidariteitswerk verricht wordt (sociëteiten, vakantiewerk, kerstpakketten, etc.).

Vriendschappelijk huisbezoek — een vorm dichter liggend bij het individueel maatschappelijk werk (al of niet ondersteund met het brengen van leesportefeuilles) — vindt in hoofdzaak plaats in de noordelijke provincies. Bij directe hulpverlening blijken verschillende andere werksoorten te zijn betrokken. Binnen onze vereniging is dat het algemeen maatschappelijk werk en de gezinsverzorging. Dit roept de vraag op naar werkafspraken en coördinatie. Het gehele werkteurien noemt men wel het 'open bejaardenwerk' en de sectie zal, op verzoek van het hoofdbestuur, het te verrichten werk ordenen volgens een prioriteitsschema.

Opleidingen in de bejaardenzorg

Het werk van de Stichting Opleidingen Bejaardenzorg, waarin Humanitas participeert, breidde zich uit. Van één cursus voor bejaardenhulpsters kwam het tot vier cursussen (in 3 gemeenten). Per 1 oktober werd een cursusleidster aangesteld.

De werkzaamheden voor de opleiding hebben veel aandacht en tijd van de sectie gevraagd.

een oogpunt van sociale begeleiding bijzondere aandacht vereisen. Daarom is Humanitas zich geleidelijk gaan vergewissen van de verschillende facetten en vormen van maatschappelijk opbouwwerk en de positie die Humanitas daarbij zou moeten en kunnen innemen.

Deze ontwikkeling leidde ertoe dat nagegaan werd of het Landelijk Contactorgaan Probleemgebieden nog wel een taak kon blijven vervullen in de zin bij de opzet voorgesteld.

Het bestuur van Humanitas concludeerde dat het wenselijk was een nieuw orgaan in het leven te roepen, een Landelijk Adviesorgaan voor Maatschappelijk Opbouwwerk (LAMO).

Aan het eind van 1962 was dit orgaan na de nodige voorbereidingen als volgt samengesteld:

J. Landman, voorzitter; mejuffrouw drs. R. A. E. Zijlman, secretaresse; drs. P. Albarda; D. Th. F. d'Angremont; drs. W. J. de Bruyne; dr. G. de Galan, drs. F. Grunfeld; D. Huizinga. Dit jaar oriënteerde een kleine kern van reeds in het kader van Humanitas

voor het vele werk dat onze vrijwillige medewerkers verrichten. Vooral in plaatsen waar geen algemeen maatschappelijk werk is, hebben zij de gerepatriëerden en onze vereniging grote diensten bewezen.

Bejaardenhuisvesting

De samenwerking binnen de HSHB vroeg bijzondere aandacht. Een advies van de sectie over de te voeren beleidslijn werd door het hoofdbestuur overgenomen.

Per 31 december was Humanitas betrokken bij 31 projecten, waarvan 9 in samenwerking met de HSHB. Van deze 31 projecten zijn in voorgaande jaren vier stuks gereedgekomen. In het verslagjaar werd begonnen met de bouw in Rotterdam en Utrecht. De aanbestelling van Deventer en een tweede project in Hengelo kan eveneens worden gemeld: een drietal zuivere Humanitas-projecten dus, met in Utrecht participatie in een algemene stichting. Een hoofdbestuurscommissie analyseerde de problemen die een volledige samenwerking in HSHB-verband in de weg stonden en deed aanbevelingen tot statutenwijzigingen van de HSHB, die kans maken gunstig bij de betrokken instellingen te worden ontvangen.

De Nederlandse Federatie voor Bejaardenzorg

In het algemeen bestuur, enkele secties en werkommissie was Humanitas vertegenwoordigd.

Ook hier maakte de komst van de nieuwe functionaris het mogelijk om intensief aan de werkzaamheden van de federatie deel te nemen.

In 1962 werd de vertegenwoordiging na 1 februari uitsluitend door de heer J. Maasdam verzorgd.

functionerende commissieleden met de gecommitteerde-adviseuse maatschappelijk opbouwwerk zich over de recente ontwikkelingen in het sociale beleid t.o.v. de probleemgebieden, de rol van de provinciale-plancommissies, van de provinciale opbouworganen en van regionale welzijnsstichtingen.

Extern overleg

In Drente kwam een nieuwe plancommissie tot stand, die tracht tot een samenspel te komen met verschillend commissies en functionarissen van het opbouworgaan.

In Groningen, waar de plancommissie, in tegenstelling tot in andere probleemgebieden, steeds is blijven functioneren, is de verbinding met het opbouworgaan veel minder sterk.

De beperkte feitelijke opdracht, hun onzekere positie te midden van andere provinciale commissies en diensten en de onzekerheden met betrekking tot de voortzetting van de zgn. 'sociale planning in de probleemgebieden' maakten dat de plancommissies, c.q. de secre-

tariaten daarvan, nauwelijks enige werkelijke sociale planning konden bevorderen. Wel speelden zij hier en daar een rol in de sociale begeleiding. De provinciale opbouworganen en een aantal regionale welzijnsstichtingen verrichten met onderzoek en adviseren belangrijk werk. Toch is er op provinciaal en plaatselijk niveau nog te weinig sprake van werkelijk overleg en planning tussen de verschillende organen voor algemeen en gespecialiseerd maatschappelijk werk van het kerkelijk en particulier initiatief onderling en van deze met de overheid over de behoefte aan en de spreiding van voorzieningen. De gecommitteerde/adviseuse maatschappelijk opbouwwerk kreeg zitting in de werkgroep Sociale Planning van de Nationale Raad voor Maatschappelijk Werk.

Intern overleg en voorlichting
Met de betrokken gewestelijke en plaatselijke besturen werd, voornamelijk door De gecommitteerde/adviseuse maatschappelijk opbouwwerk contact gehouden over ontwikkelingen in Z.O.- en Midden-Friesland, Z.O.-Drente, Assen, Hoorn-Noord, Voorne/Putten en Rozenburg. Hoewel het onderwerp maatschappelijk opbouwwerk reeds tevoren in de vereniging aan de orde gesteld is, werd het gewenst geacht deze materie in een speciaal nummer van het kaderblad 'Humanitas' te behandelen. De verschillende artikelen in de aflevering van december 1962 over oorsprongen, inhoud, verschijningsvormen van maatschappelijk opbouwwerk en de opleiding voor functies in dit werk boden ook aan de schrijvers een welkome ge-

legenheid tot doordenking en bleken binnen en buiten de vereniging in een behoefte aan beknopt geformuleerde informatie te voorzien. Uit door de gewestelijke functionarissen geleverd materiaal werd een nota opgesteld over de opbouw van kleine afdelingen, die stof gaf tot uitvoerige gedachtenwisselingen tussen de bij dit werk betrokkenen. Een samenvatting van nota en discussies ging naar het hoofdbestuur. Een reeds in 1961 in het Landelijk Contactorgaan Probleemgebieden gereedkomen nota over 'Samenwerking en Algemeenheid' werd bestudeerd en besproken in bestuur en stafkringen. Na een nieuwe bewerking van de stof zal deze verder in de vereniging aan de orde gesteld worden.

HET BESTUUR

Financieel verslag over 1962

In dit jaarverslag worden van de landelijke activiteiten en het Centraal Bureau van de vereniging de officiële balans en staat van baten en lasten 1962 gepubliceerd in verkorte vorm. De uitkomsten zijn in grote lijnen overeenkomstig de verwachtingen die al in het vorige verslag zijn uitgesproken. Zo is de omvang van verschillende activiteiten inderdaad belangrijk toegenomen, maar daarmee werd ondanks bepaalde subsidieverhogingen het structurele tekort ten gevolge van de stijging van de ongesubsidieerde kosten eveneens groter. Het resultaat van de financiële acties, met name de loterij Aktie Flip, kon slechts ten dele het tekort dekken. Het Fonds Maatschappelijk Werk is door uitkeringen van 1962 zo sterk verminderd, dat de middelen van dit fonds niet meer toereikend zijn om hieruit de voor 1963 voorgenomen uitkeringen te doen. De belangrijkste incidentele bate was in 1962 de exploitatiebijdrage van het Koningin Juliana Fonds, van ruim f 24.000,—. Mede hierdoor bleef het tekort van het Centraal Bureau beperkt tot ruim f 10.000,— terwijl aan de verschillende fondsen per saldo ruim f 30.000,— werd onttrokken (Zie 2e kolom.) Nadat uit de opbrengst van landelijke financiële acties volgens gedane toezeggingen ruim f 35.000,— was uitgekeerd ten behoeve van afdelingen en gewesten, resteerde voor het hoofdbestuur een

netto-overschot van minder dan f 9.000,—. In totaal is de financiële positie in 1962 dan ook, ondanks de genoemde gunstige factoren, nog ruim f 31.000,— achteruit gegaan. Het is duidelijk, dat deze achteruitgang, die nu voor het tweede achtereenvolgende jaar moet worden signaleerd, niet langer kan voortduren zonder de handhaving van de bestaande activiteiten in gevaar te brengen. Het hoofdbestuur heeft intussen besloten, nadat de resultaten van de loterij-1963 bekend zullen zijn, bijzondere aandacht te besteden aan de financiële situatie. Als toelichting op de uitkeringen ten laste van de verschillende fondsen kan het volgende worden vermeld: Het Fonds Maatschappelijk Werk verstrekte een belangrijke bijdrage in het ongesubsidieerde deel van de kosten van de gewesten, terwijl voorts aan een aantal afdelingen financiële steun is verleend bij de aanstelling van functionarissen op nieuwe posten. In totaal werd in 1962 bijna f 31.000,— uitgekeerd. De groei van het Voogdijwerk heeft zich in 1962 onverminderd voortgezet; het aantal verpleegdagen bedroeg in de laatste 3 jaren resp.: (1960) 26.463, (1961) 31.377, (1962) 38.410. De voortgaande uitbreiding komt ook tot uitdrukking in de stijging van het budget, dat in de loop van deze 3 jaar bijna is verdubbeld, nl. van f 150.000,— in 1960 tot f 280.000,— in 1962. Het tekort van f 9.500,— in 1962 moest wederom worden gedekt door een bijdrage uit het Fonds Kinderbescherming. Uit het Fonds Makkerhulp en het Fonds Gerechtvaardigde werden bepaalde vormen van individuele hulp gefinancierd tot een bedrag van bijna f 4.000,—. Het Fonds Opleidingen verstrekte in het bijzonder bijdragen in de opleidingskosten van de medewerkers van de gezinsverzorging.

Mr. H. J. TIMMAN,
algemeen penningmeester

BALANS VAN HET VOOGDIJWERK VAN HUMANITAS PER 31 DECEMBER 1962

Postgiro	f 11.061,26	Crediteuren	f 46.119,41
Verpleegsubsidies en suppleties	f 90.580,48	Subsidievoorschot 1963	f 55.000,—
Diverse debiteuren	f 823,57	Rekening-courant Humanitas	f 1.345,90
		Gecontroleerd en akkoord bevonden	
	f 102.465,31	WEGERIF & LEGUYT	f 102.465,31

STAAT VAN BATEN EN LASTEN VAN HET VOOGDIJWERK VAN HUMANITAS OVER 1962

Kosten van maatschappelijk werkers en bestuur	f 34.540,69	Verpleegsubsidies en suppleties	f 258.000,—
Kosten administratief personeel	f 12.326,—	Ouderbijdragen, wezenrente e.d.	f 11.268,60
Verpleeggeden	f 226.292,27	Giften, kinderopstzegels e.d.	f 1.639,08
Diverse kosten pupillen	f 764,25	Tekort 1962	f 9.439,56
Kantoorkosten	f 5.726,01		
Lasten oude jaren	f 698,02	Gecontroleerd en akkoord bevonden	
		WEGERIF & LEGUYT	f 280.347,24
	f 280.347,24		

BALANS VAN HET CENTRAAL BUREAU VAN HUMANITAS PER 31 DECEMBER 1962

Dadelijk beschikbare middelen:		Schulden op korte termijn	f 65.509,33
Kas, giro, bank	f 165.841,32	Schulden op lange termijn:	
Vorderingen en vooruitbetaald:		Hypotheken	f 48.770,—
Leningen aan afdelingen....	f 36.555,70	Leningen o/g	f 16.460,—
Fondswerving	f 12.756,—		f 65.230,—
Andere vorderingen en		Rekeningen-courant:	
vooruitbetaalde kosten	f 83.865,71	Afdelingen en gewesten	f 3.831,68
		Kindertehuis "Ellinchem" ..	f 1.642,37
	f 133.177,41		f 5.474,05
Af: Reserve voor dubieuze		Fondsen:	
vorderingen	f 2.955,08	Makkerhulp	f 9.822,43
		Kinderbescherming	f 41.159,81
Voorschotten Fonds Makker-		Maatschappelijk Werk	f 10.177,39
hulp	f 5.365,07	Steunfondsen	f 33.500,—
Af: Res. v. dubieuze posten	f 5.365,07	Opleidingen	f 6.744,58
		Gerepatrieerden	f 982,02
Rekeningen-courant:			f 102.386,23
Afdelingen en gewesten	f 31.426,84	Algemene reserve:	f 75.000,—
Voogdijwerk	f 1.345,90	Kapitaal:	f 82.198,99
	f 32.722,74		
Vastgelegde middelen:		Gecontroleerd en akkoord bevonden	
Kantoorgebouw	f 53.133,90	WEGERIF & LEGUYT	f 395.798,60
Meubilair en kantoormach.	f 13.828,31		
	f 66.962,21		
	f 395.798,60		

STAAT VAN BATEN EN LASTEN VAN DE LANDELIJKE GEREPATRIEERDENZORG VAN HUMANITAS OVER 1962

Personeelskosten	f 42.978,56	Overheidssubsidie	f 47.130,—
Bureaunkosten e.d.	f 4.650,96	Tekort 1962	f 499,52
		WEGERIF & LEGUYT	f 47.629,52
	f 47.629,52		

STAAT VAN BATEN EN LASTEN VAN DE LANDELIJKE FONDSWERVING VAN HUMANITAS OVER 1962

Kosten Actie Flip	f 28.742,47	Bruto opbrengst Actie Flip	f 90.774,41
Directe kosten overige acties	f 820,—	Bruto opbrengst overige acties (bedrijven, ball- points)	f 8.920,60
Algemene kosten fondswerving	f 25.832,94		
Uitkering aan afdelingen, gewesten, en Fonds Maatschappelijk Werk	f 35.570,07		
Netto overschot 1962	f 8.729,53		
		Gecontroleerd en akkoord bevonden WEGERIF & LEGUYT	f 99.695,01
	f 99.695,01		

STAAT VAN BATEN EN LASTEN VAN HET CENTRAAL BUREAU VAN HUMANITAS OVER 1962

Personeelskosten: Salarissen incl. vakantietoeslag	f 138.636,11	Regelmatige baten: Overheidssubsidies	f 114.396,—
Pensioen- e.a. sociale verzekeringspremies	f 17.478,58	Afdracht afdelingen	f 25.990,11
Reiskosten en diversen	f 17.926,65	Algemene leden	f 1.460,90
	f 174.041,34	Abonnementen	f 584,90
Bureaukosten: Huisvesting	f 18.027,66	Diverse jaarl. bijdragen	f 18.925,—
Porti en telefoon	f 10.885,01	Kinderpostzegels	f 2.279,62
Kantoorbehoeften enz.	f 5.859,44	Vergoeding bureaunkosten ..	f 11.830,—
Kantoorinventaris	f 3.475,74		f 175.466,53
Accountant	f 3.049,75		
	f 41.297,60	Toevallige baten: Collecten	f 8.467,25
Organisatiekosten: Bestuur en commissies	f 2.486,97	Giften, bijdragen en div. ...	f 44.570,50
Congres	f 1.000,—		f 53.037,75
Gewesten	f 1.406,55	Fondsen: Inkomsten	f 16.368,70
	f 4.893,52	Onttrekkingen	f 30.932,05
Directe kosten Maatschappelijk Werk: Sectiewerk en scholing	f 3.385,74		f 47.300,75
Documentatie	f 1.199,97	Exploitatie kantoorgebouw	f 11.000,—
	f 4.585,71	Tekort Centraal Bureau over 1962	f 10.501,77
Deelneming in Stichtingen:	f 1.372,75		
Publikaties	f 12.199,05		
Propaganda:	f 3.826,77		
Uitkeringen ten laste van fondsen:	f 47.300,75		
Diversen:	f 3.090,01		
Exploitatie kantoorgebouw:	f 4.699,30		
	f 297.306,80	Gecontroleerd en akkoord bevonden WEGERIF & LEGUYT	f 297.306,80

Financiële gegevens over 1962 van de stichting
kindertehuizen van Humanitas

BALANS VAN DE STICHTING KINDERTEHUIZEN VAN HUMANITAS PER 31 DECEMBER 1962

Kas, giro, bank:	f 11.272,33	Schulden op korte termijn:	f 32.527,35
Middelen t.b.v. financiering 'Uitbreiding en verbouwing'	f 132.426,37	Schulden op lange termijn (hypotheken, leningen, obligatielening)	f 182.610,—
Vorderingen en vooruitbetaald:	f 13.810,57	Reserve voor uitbreiding en toekomstige vernieuwingen:	f 106.515,11
Rekening-courant Humanitas:	f 1.642,37	Voorschot Bouwsubsidie Ministerie van Justitie:	f 105.000,—
Vastgelegde middelen: Gebouw 'Ellinchem'	f 100.346,—	Kapitaal:	f 11.963,71
Inventaris	f 1.153,—		
Uitbreiding en vernieuwing	f 177.965,53		
	f 279.464,53		f 438.616,17
	f 438.616,17	Gecontroleerd en akkoord bevonden WEGERIF & LEGUYT	

STAAT VAN BATEN EN LASTEN VAN DE STICHTING KINDERTEHUIZEN VAN HUMANITAS PER 31 DEC. 1962
(aantal verpleegdagen 13.536 — Verpleegprijs f 12,36 per kind per dag)

Personeelskosten:	f 100.033,10	Verpleeggelden: Overheid	f 108.768,—
Huisvestingskosten:	f 21.950,40	Verenigingen etc.	f 58.536,96
Verpleegkosten, voeding, kleding, etc.:	f 40.920,44		f 167.304,96
Algemene kosten:	f 5.431,06	Huur directiewoning:	f 1.060,—
Afrondingsverschil verpleegprijs	29,96		f 168.364,96
	f 168.364,96	Gecontroleerd en akkoord bevonden WEGERIF & LEGUYT	

Financiële gegevens over de activiteiten
van de gehele vereniging in 1962

Hieronder volgen samenvattende cijfers over de activiteiten van deelorganen van de landelijke vereniging, die zijn gebaseerd op de gegevens, welke door de betreffende penningmeesters zijn verstrekt, zo nodig aangevuld met gegevens ontleend aan jaarverslagen, subsidie-afrekeningen, e.d. Voor de goede orde moet hierbij worden opgemerkt, dat

onderstaande cijfers niet vallen onder de controle van onze accountants, zodat deze hiervoor geen verantwoordelijkheid dragen. Een korte toelichting wordt gegeven bij elke staat van baten en lasten afzonderlijk. Alle cijfers zijn voor deze publikatie afgerond op veelvouden van f 1000,—.

Gecombineerde staat van baten en lasten 1962 van de plaatselijke gezinsverzorgingsdiensten van Humanitas.

Salarissen leidsters en salarissen verzorgsters..	f 285.000,—	Subsidies (taxatie)	f 472.000,—
Salarissen helpsters	f 376.000,—	Retributies	f 229.000,—
Salarissen overig personeel	f 14.000,—	Bijdragen	f 34.000,—
Sociale verzekeringspremies	f 46.000,—	Ziekengelden	f 32.000,—
Pensioenpremies	f 11.000,—	Overige baten	f 20.000,—
Overige kosten	f 54.000,—		
	f 786.000,—		
Overschotten minus tekorten	f 1.000,—		f 787.000,—
	f 787.000,—		

De 'gewone' gezinsverzorging wordt gesubsidieerd voor 60 pct. (leiding en verzorging) resp. 50 pct. (hulp). In bovenstaande cijfers is verder begrepen de hulp aan chronisch zieken en bejaarden, waarvoor een aantal gemeenten hogere subsidies verleent. Ongeveer een derde deel van de kosten wordt gedekt door retributies, afkomstig van de verzorgde en geholpen gezinnen, hun werkgevers, enz. Naar de omvang van het budget kunnen worden onderscheiden:

- de 'grote drie', voor de gezinsverzorging: Haarlem (f 175.000,—), Amsterdam (f 150.000,—) en Groningen (f 95.000,—);
- een groep van zeven met een budget tussen f 25.000,— en f 50.000,— (Almelo, Enschede, Zwolle, Delft, Dordrecht, Den Haag en Rotterdam);
- de overige plaatsen met een budget tussen f 4.000,— en f 16.000,— in 1962.

Gecombineerde staat van baten en lasten 1962 van de plaatselijke afdelingen van Humanitas (exclusief gezinsverzorging).

Personeelskosten	f 419.000,—	Subsidies	f 379.000,—
Bureaunkosten	f 59.000,—	Contributies	f 70.000,—
Verenigingskosten	f 51.000,—	Giften enz.	f 71.000,—
Afdrachten enz. aan hoofdbestuur	f 35.000,—	Bijdragen hoofdbestuur	f 32.000,—
Bijdragen aan gewesten	f 4.000,—	Diverse baten	f 26.000,—
Overschotten minus tekorten	f 10.000,—		
	f 578.000,—		f 578.000,—

Het merendeel van de uitgaven wordt gedaan door de ruim 20 afdelingen die beroepskrachten in dienst hebben. Deze betaalde activiteiten betreffen het algemeen maatschappelijk werk en in enige grote afdelingen de kinderbescherming, en de gerepatrieerdenzorg. Daarnaast zijn er in vele afdelingen vrijwillige activiteiten op het gebied van individuele hulpverlening, bejaardentochten, kinderkampen, speelgoedverstrekkingen enz., waarvan de uitgaven zijn vermeld onder het bedrag van de verenigingskosten, waar verder de kosten van plaatselijke besturen, secties, enz. zijn opgenomen. De uitgaven (excl. gezinsverzorging) waren het hoogste bij de afdelingen Rotterdam (f 165.000,—), Amsterdam (f 140.000,—) en Den Haag (f 65.000,—). De afdelingen die

in 1962 het gehele jaar niet meer dan één of twee beroepskrachten met volledige werktijd voor het algemeen maatschappelijk werk in dienst hadden, komen op een budget tussen f 10.000,— en f 20.000,— (Leeuwarden, Coördinatie Commissie Z.O. Friesland, Groningen, Hengelo, Zwolle, Arnhem, Utrecht, Haarlem, Hilversum, Zaanstreek, Dordrecht. Onder de baten zijn de subsidies de grootste post. Opvallend is, dat de contributies van leden worden aangevuld met een gelijk bedrag aan andere particuliere bijdragen (giften, collecten, donaties). De bijdragen van het hoofdbestuur zijn voor een deel verkregen ten behoeve van bepaalde activiteiten, maar het grootste bedrag wordt gevormd door het aan afdelingen toegekende aandeel in de opbrengst van Aktie Flip.

Gecombineerde staat van baten en lasten 1962 van de gewesten van Humanitas.

Personeelskosten	f 119.000,—	Subsidies	f 108.000,—
Bureaunkosten	f 9.000,—	Bijdragen hoofdbestuur	f 20.000,—
Verenigingskosten	f 2.000,—	Bijdragen afdelingen	f 4.000,—
Overschotten minus tekorten	f 130.000,—		
	f 2.000,—		
	f 132.000,—		f 132.000,—

De uitgaven van de gewesten worden grotendeels gedekt door subsidies van het rijk en de provincies. Voor de aanvulling van het tekort zijn de gewesten bijna geheel aangewezen op bijdragen van het hoofdbestuur, dat in 1962 bovendien een aandeel in de loterij-opbrengst en een bijdrage in de verenigingskosten uitkeerde. Ook nam het hoofdbestuur een belangrijk deel van de financiering voor zijn rekening: tegenover een totaal aan subsidievorderingen van de gewesten per

31 december 1962 van f 38.000,— stond een totale schuld aan het hoofdbestuur van f 23.000,—.

Ten slotte zijn de bovenstaande cijfers van gezinsverzorging, afdelingen en gewesten, samengevoegd met de officiële cijfers van het Centraal Bureau en de landelijke activiteiten. In deze geconsolideerde cijfers zijn de onderlinge betalingen tussen hoofdbestuur, afdelingen en gewesten weggelaten, omdat deze tot dubbeltellingen zouden leiden.

Geconsolideerde staat van baten en lasten van de gehele vereniging Humanitas in 1962.

Personeelskosten	f 1.502.000,—	Subsidies	f 1.378.000,—
Verpleegkosten voogdijpupillen	f 226.000,—	Particuliere bijdragen	f 293.000,—
Bureaunkosten	f 174.000,—	Retributies gezinsverzorging	f 229.000,—
Verenigingskosten	f 81.000,—	Diverse baten	f 68.000,—
	f 1.983.000,—		f 1.968.000,—
		Tekorten minus overschotten	f 15.000,—
			f 1.983.000,—

Het thans blijkende tekort wordt voornamelijk veroorzaakt door het gemis aan eigen inkomsten bij de gewesten, waar

onvoldoende extra-baten bij het hoofdbestuur en de afdelingen tegenover staan.